

Pieczętka szkoły

Kod ucznia	Suma punktów
------------	--------------

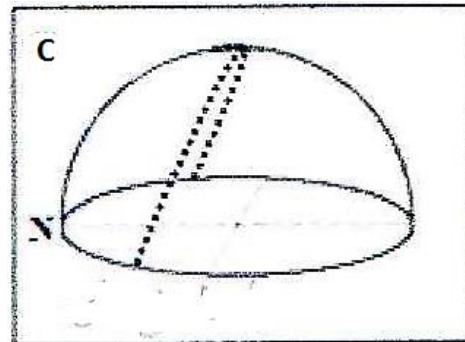
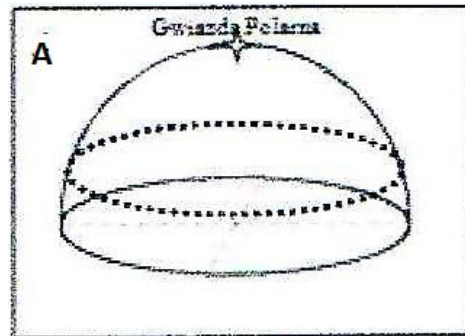
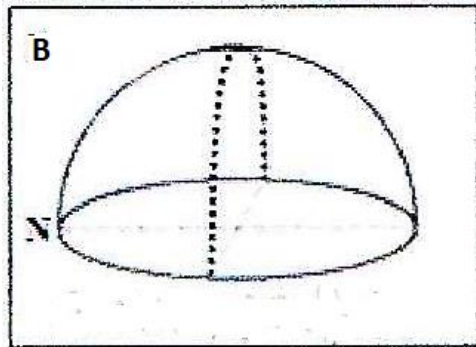
KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia:

- Test konkursowy zawiera **22** zadania. Na ich rozwiązanie masz **90** minut.
- Możesz uzyskać maksymalnie **90** punktów.
- Możesz korzystać tylko z przyborów do pisania (pióra lub długopisu) oraz linijki lub ekierki.
- Pisz czytelnie.
- Odpowiadaj zgodnie z poleceniem, np. jeżeli masz skreślić, tzn., że masz skreślić, a nie podkreślić.
- Odpowiedzi udzielane przy pomocy ołówka nie będą oceniane.
- Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl symbolem „ X ”.
- Wyłącz telefon komórkowy i oddaj opiekunowi lub połów w wyznaczonym przez Komisję miejscu.
- **Powodzenia!**

Zadanie 1. (0 - 2 pkt.)

Na zamieszczonych obok schematach przedstawiono pozorne drogi Słońca nad horyzontem w dniach rozpoczynających kalendarzowe pory roku.

Który schemat pokazuje pozorną drogę Słońca?

Odpowiedz na pytanie **zaznaczając** literę oznaczającą odpowiedni schemat w tabeli.

a)	W dniu 21 marca	A	B	C
b)	Na biegunie północnym	A	B	C
c)	W dniu przesilenia letniego	A	B	C

Zadanie 2. (0 - 5 pkt.)

Wpisz w trzeciej kolumnie tabeli literą P zdanie prawdziwe, literą F zdanie fałszywe.

1.	Na równiku długość dnia jest równa długości nocy w ciągu całego roku.	
2.	Na biegunie północnym, w ciągu całego dnia polarnego, Słońce góruje na tej samej wysokości.	
3.	Oś ziemską nachylną jest do płaszczyzny orbity pod kątem $66^{\circ}34'$	
4.	Zmianę wysokości Słońca w momencie górowania powoduje stałe nachylenie osi ziemskiej do płaszczyzny orbity w ruchu obiegowym.	
5.	Na szerokości geograficznej $66^{\circ}34'N$ noc polarna trwa pół roku.	

Zadanie 3. (0 - 6 pkt.)

Oblicz współrzędne geograficzne miasta, w którym 22 czerwca Słońce góruje po południowej stronie nieba na wysokości $59^{\circ}54'$, później niż w Wołgogradzie o dwie godziny i 20 minut. **Podaj** nazwę tego miasta oraz **literę**, którą oznaczono to miasto na mapie.

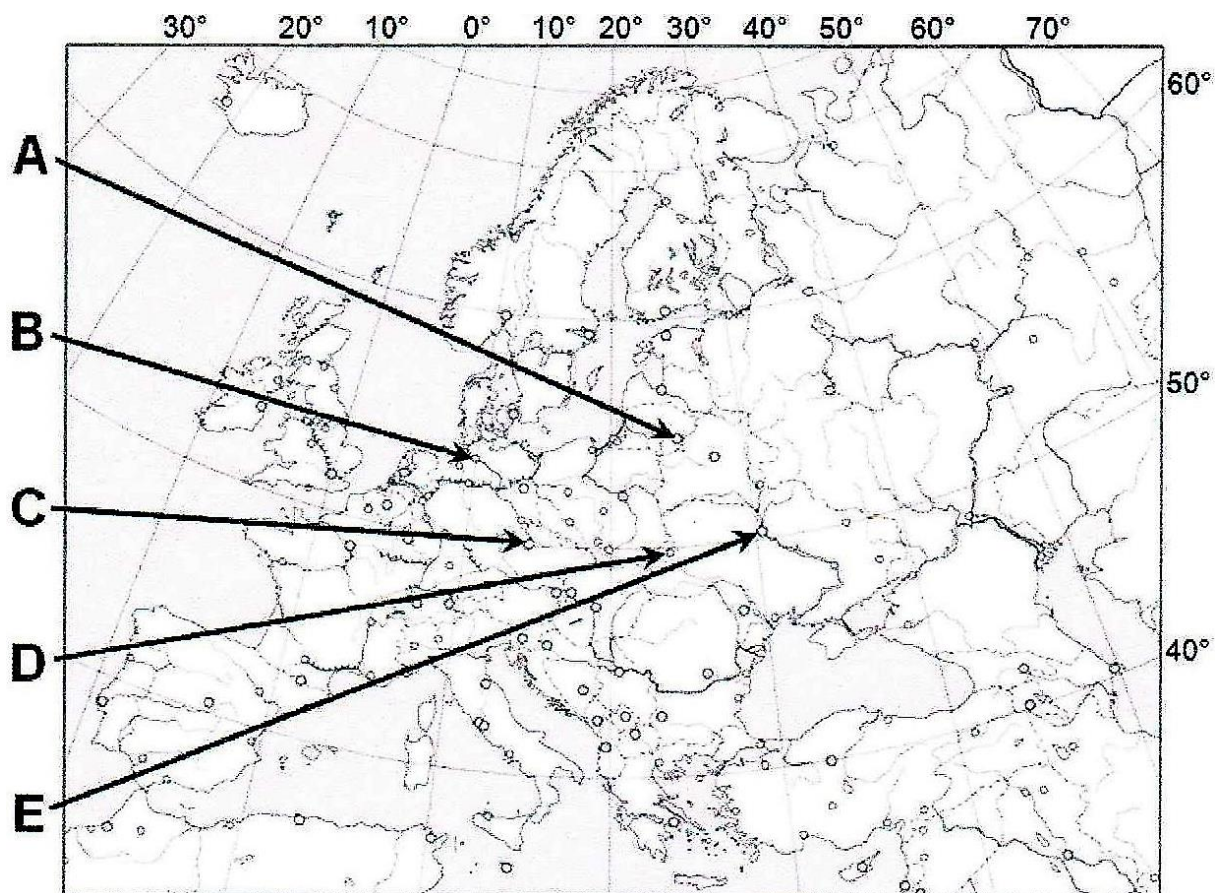
Przyjmij, że długość geograficzna Wołgogradu wynosi $45^{\circ}E$. **Zapisz** obliczenia.

Obliczenia:

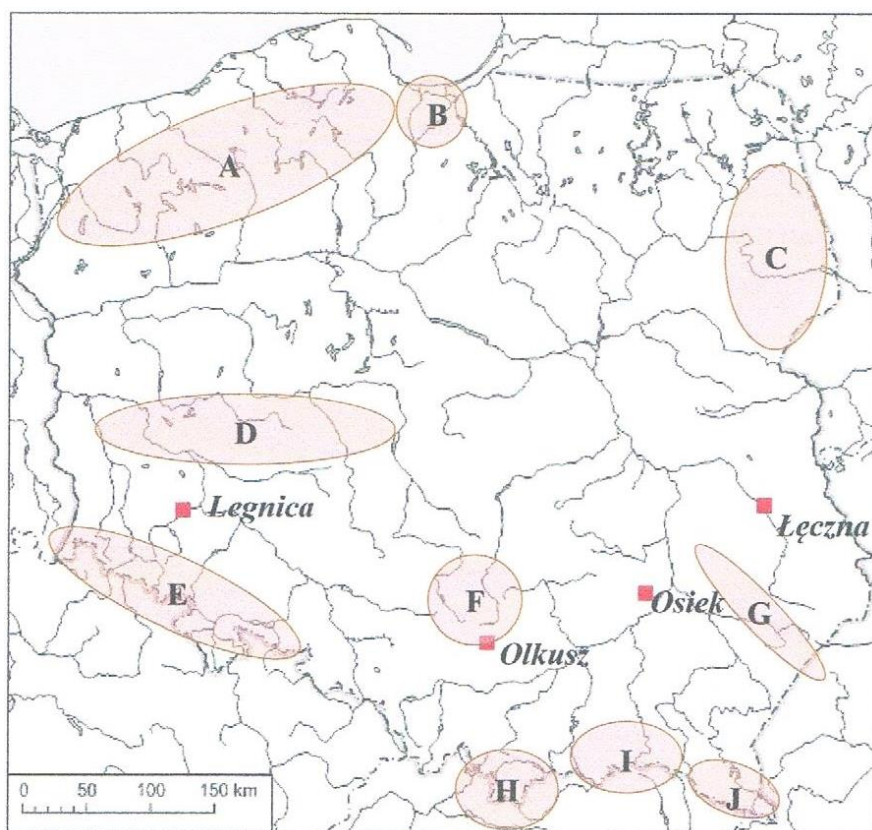
Szerokość geograficzna:....., długość geograficzna:.....

Litera miasta:.....

Nazwa miasta:.....

Poniższą mapę wykorzystaj do rozwiązania zadań 4 i 5.

Zadanie 4.(0 - 11 pkt.)

- a) **Zaznacz** na mapie cyframi:1, 2, 3, 4 skrajne punkty Polski. **Wpisz** do tabeli ich nazwy i odpowiednie ich wartości współrzędnych geograficznych wybierając spośród zaproponowanych poniżej

52°50'N, 24°08'E, 54°50'N, 14°07'E, 49°00'N, 13°07'E

Litery przyłądków	Nazwy skrajnych punktów	Współrzędne geograficzne skrajnych punktów
1		
2		
3		
4		

- b) **Oblicz** odległość w stopniach i km pomiędzy skrajnym południowym punktem Polski a biegunem południowym.

Obliczenia:

Odległość w stopniach:.....

Odległość w km:.....

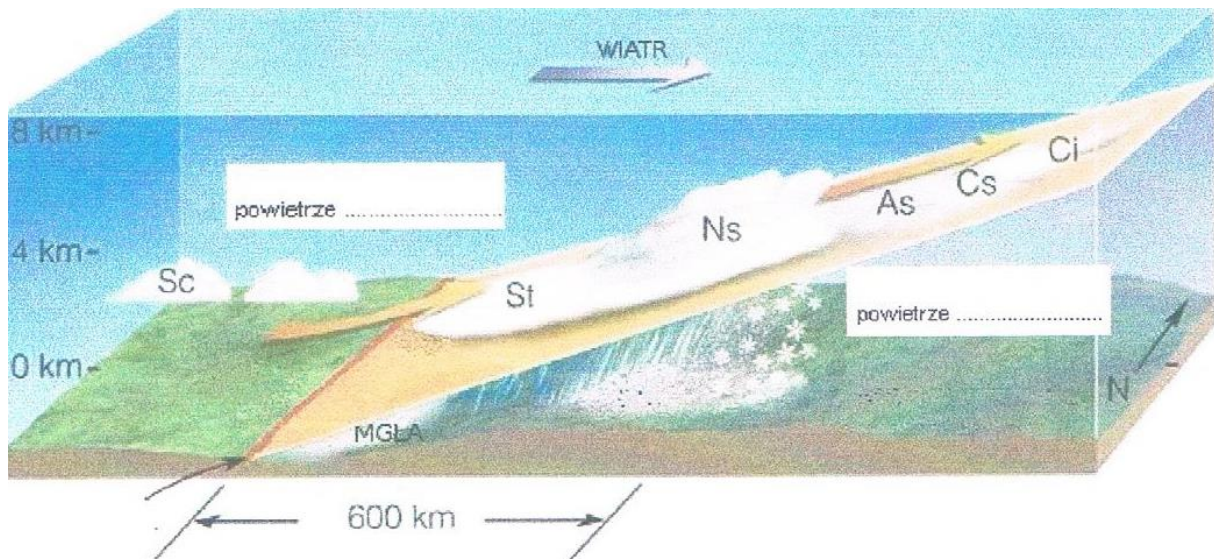
Zadanie 5.(0 - 5 pkt.)

Na mapie dużymi literami alfabetu zaznaczono krainy geograficzne Polski. Do litery **dopisz** w tabeli nazwę krainy geograficznej.

Symbol na mapie	Nazwa krainy geograficznej
A.	
B.	
C.	
D.	
E.	
F.	
G.	
H.	
I.	
J.	

Zadanie 6. (0 - 5 pkt.)

W oparciu o rysunek wykonaj polecenia.

- a) **Dokończ** zdanie. Rysunek przedstawia front atmosferyczny:.....
- b) **Podpisz** w odpowiednich miejscach powietrze: ciepłe i chłodne.
- c) **Podaj** nazwy przedstawionych na rysunku chmur piętra wysokiego.

Odpowiedź:

- d) **Uporządkuj** warstwy atmosfery kolejności od najniższej do najwyższej.

	egzosfera	mezosfera	troposfera	stratosfera	termosfera
Kolejność od 1 - 5					

Zadanie 7. (0 - 6 pkt.)

Na podstawie mapy Morza Bałtyckiego i jego okolic **rozpoznaj** wybrane obiekty geograficzne.

Zatoki:

A -

C -

Cieśniny:

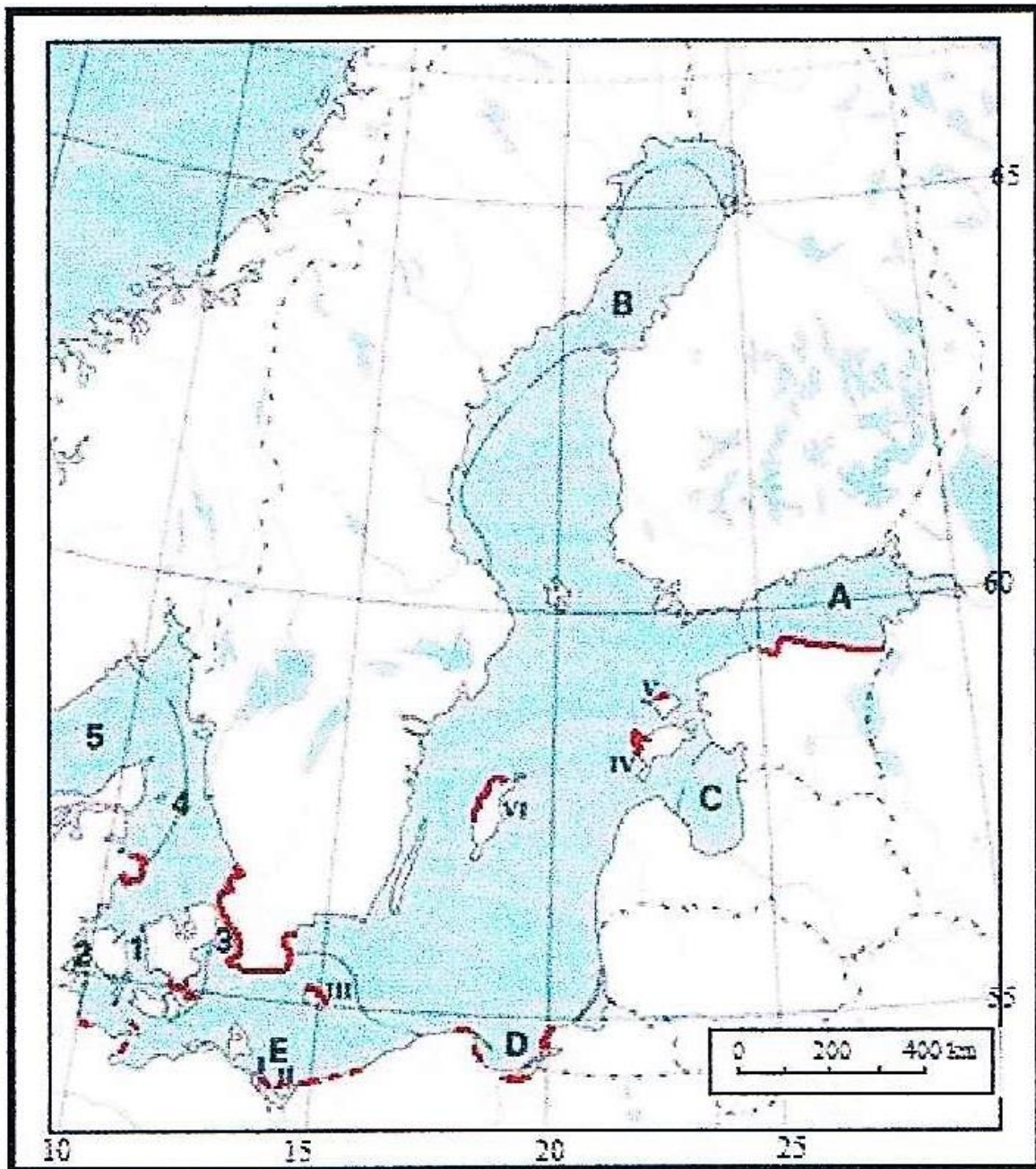
1 -

4 -

Wyspy:

III -

IV -

Zadanie 8. (0 - 5 pkt.)

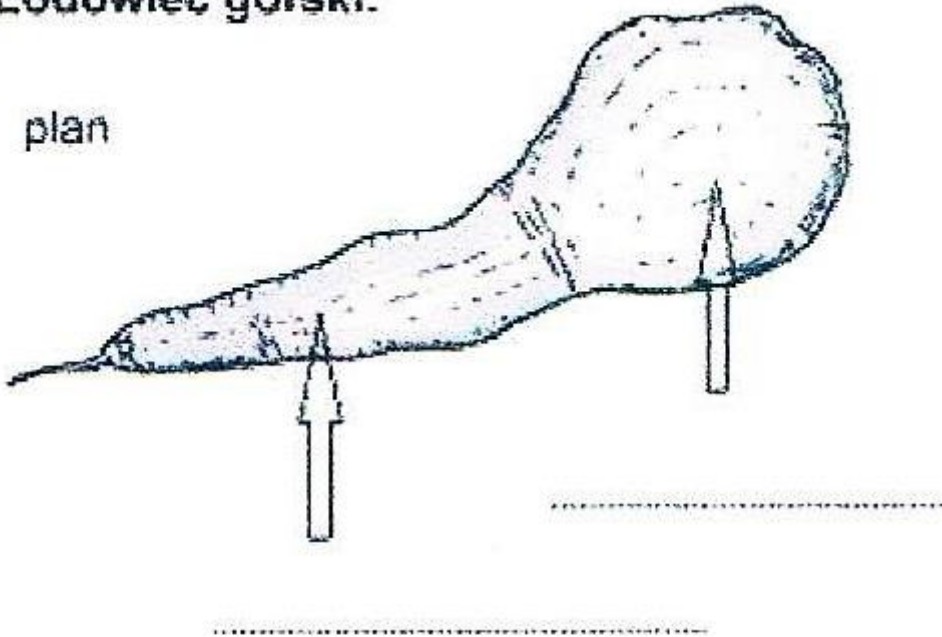
Na podstawie planu i przekroju podłużnego lodowca górskiego **wykonaj** zadania.

- W odpowiednich miejscach na planie **nazwij** wskazane strzałkami elementy lodowca.
- N przekroju podłużnym lodowca linią **wrysuj** granicę wiecznego śniegu.
- Na planie lodowca górskiego **zaznacz** dużą literą **A** miejsce występowania ablacji lodowcowej.
- Spośród podanych form rzeźby **podkreśl** te, które powstają w wyniku niszczącej działalności lodowców górskich.

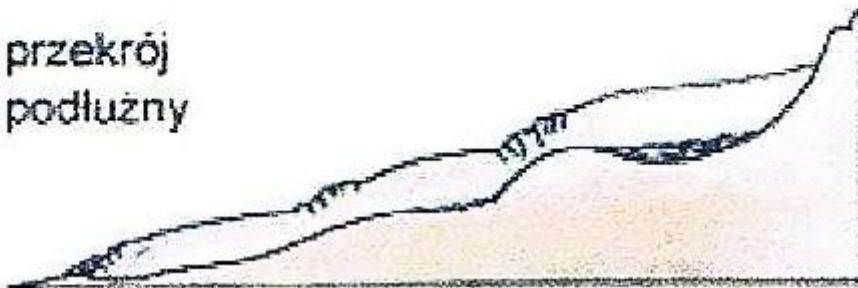
barańce (mutony), wał moreny czołowej, dolina zawieszona, dolina V-kształtna, dolina U-kształtna, pradolina, pole sandrowe, ozy, kemy, kar (cyrk) lodowcowy

Lodowiec górski:

plan

przekrój
podłużny

Zadanie 9. (0 - 4 pkt.)

Przyporządkuj krainy geograficzne do krajobrazu, który jest dla nich charakterystyczny. **Wpisz** do tabeli nazwy krain geograficznych spośród podanych

*Nizina Śląska, Pojezierze Suwalskie, Pojezierze Pomorskie, Nizina Podlaska,
Polesie Lubelskie, Pojezierze Wielkopolskie, Nizina Wielkopolska, Nizina Mazowiecka,
Pojezierze Mazurskie*

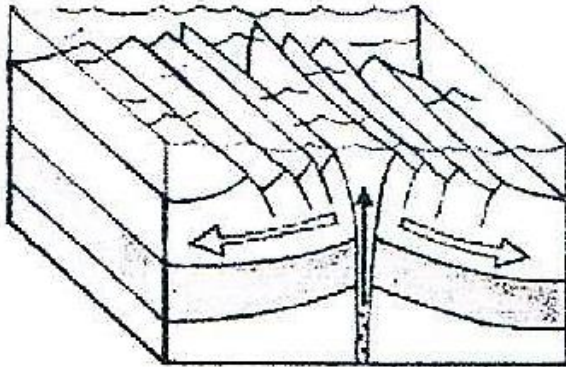
Krajobraz młodoglacjalny	Krajobraz staroglacjalny

Zadanie 10.(0 - 4 pkt.)

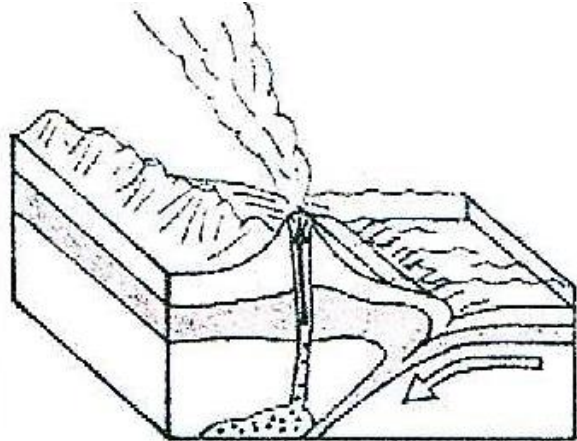
Zadania wykonaj na podstawie rysunków.

- a) **Podaj** nazwę procesu spowodowanego wstępującym ruchem magmy w górnej części płaszcza Ziemi (w astenosferze), który występuje na pograniczu płyt litosfery oraz numer rysunku przedstawiającego ten proces.

Rysunek 1

Rysunek 2

Nazwa procesu:

Rysunek nr:

- b) **Wymień** dwa zjawiska, które towarzyszą temu procesowi:

1.
2.

- c) **Podaj** dwa miejsca na Ziemi, na których wymieniony proces w podpunkcie „a” ma miejsce.

1.
2.

Zadanie 11 (0 - 6 pkt.)

Obszar państw sąsiadujących z Polską należy do zlewisk różnych mórz.

Uzupełnij tabelę **wpisując** brakujące nazwy zlewisk, rzek i krajów, na terenie których płyną te rzeki.

Nazwy krajów, rzek i zlewisk **wybij** spośród niżej podanych.

Zlewiska: M. Północnego, M. Śródziemnego, M. Bałtyckiego, M. Czarnego, M. Adriatyckiego

Rzeki: Łaba, Wilia, Dniestr, Wezera, Wełtawa, Orawa, Niemen, Wag, Pregola

Państwa: Rosja, Litwa, Niemcy, Czechy, Ukraina, Litwa, Słowacja, Polska, Białoruś

Zlewisko	Rzeki	Państwo/państwa
		Niemcy
M. Czarnego		Ukraina
		Litwa, Białoruś

Zadanie 12.(0 - 4 pkt.)

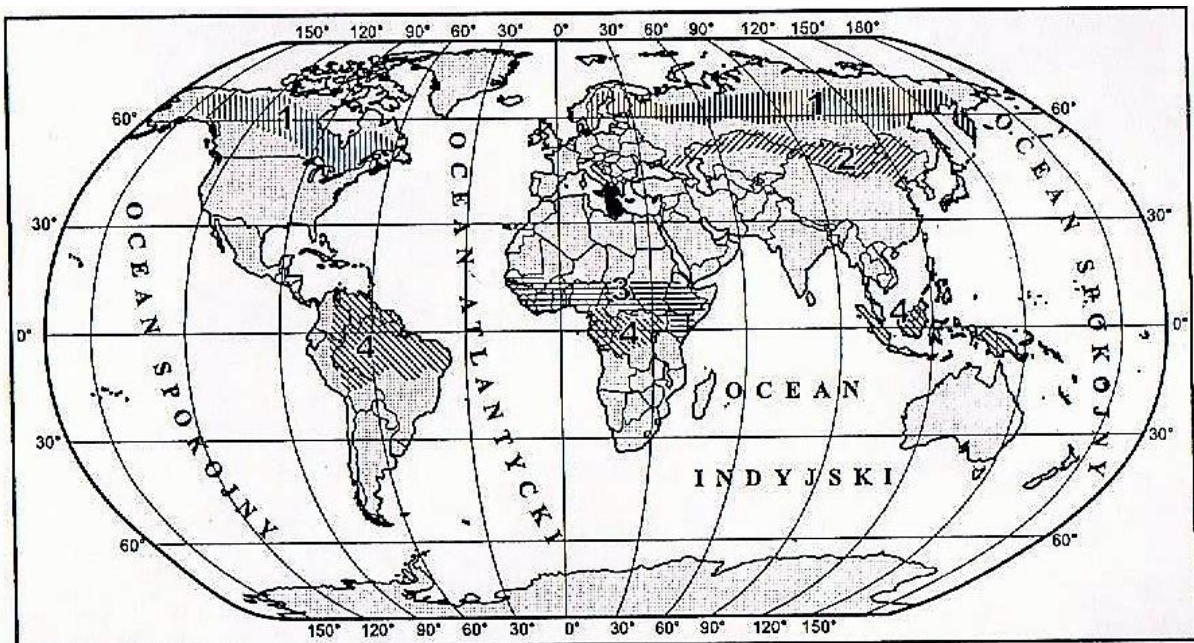
- A. **Przyporządkuj** poniższe opisy do odpowiednich formacji roślinnych, **wpisując** do tabeli odpowiadające im litery.
- Roślinność wiecznie zielona, bogactwo flory i fauny, występuje tu np. heban, liany, storczyki,
 - Niewiele gatunków drzew, ubogie runo leśne; formacja ta może też nosić nazwę borealnych lasów iglastych,
 - Formacja trawiasta z rzadko rosnącymi krzewami i drzewami (np. akacjami, baobabami),
 - Zbiorowisko niskich traw oraz wysokich bylin (do 250 cm wys.).

A -sawanna **B** – tajga **C** – step **D** – las równikowy

Opis formacji roślinnej	a)	b)	c)	d)
Nazwa formacji roślinnej				

- B. **Przyporządkuj** poszczególnym formacjom roślinnym obszary ich występowania oznaczone na mapie cyframi od 1 do 4.

Formacja roślinna	Obszar występowania (cyfry)
Sawanna	
Tajga	
Step	
Las równikowy	

Zadanie 13.(0 - 4 pkt.)

Spośród wymienionych niżej państw **wyberz** i **wpisz** w odpowiednie wiersze tabeli nazwy tych, w których struktura użytkowania ziemi jest zgodna z przedstawionymi danymi.

Bangladesz, Chiny, Polska, Japonia, Egipt, USA

Nazwa państwa		Struktura użytkowania w %			
		Grunty orne i sady	Łąki i pastwiska	Lasy	Pozostałe grunty
1.		10	41	14	35
2.		40	10	29	21
3.		63	4	13	20
4.		20	26	31	23
5.		12	2	67	19
6.		3	0	0	97

Zadanie 14.(0 - 1 pkt.)

Spośród podanych parków narodowych **podkreśl** ten, który jako jedyny polski park narodowy jest wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

- a) Świętokrzyski Park Narodowy c) Bieszczadzki Park Narodowy
b) Białowiecki Park Narodowy d) Wielkopolski Park Narodowy

Zadanie 15.(0 - 4 pkt.)

W Afryce żyje mucha tse-tse, która podczas ukąszenia człowieka wprowadza do krwi świdrowce, które wywołują śpiączkę afrykańską.

Z powodu zakażenia umiera w Afryce tysiące ludzi rocznie. Narażeni na chorobę są głównie mieszkańcy Afryki Centralnej i Zachodniej.

- a) **Wymień** trzy czynniki przyrodnicze, gospodarcze lub społeczne, które sprzyjają rozwojowi opisanej choroby.
1.
 2.
 3.
- b) **Zaproponuj** trzy rozwiązania, które umożliwiłyby ograniczenie rozwoju tej choroby w Afryce.
1.
 2.
 3.

Zadanie 16.(0 - 2 pkt.)

Uporządkuj podane procesy tak, aby stworzyły model przyczynowo skutkowy dotyczący bezrobocia.

1. Zastosowanie nowych technologii w przemyśle.
2. Wzrost stopy bezrobocia.
3. Wzrost zatrudnienia w przemyśle.
4. Odpływ pracowników z przemysłu.
5. Rozwój przemysłu w oparciu o przestarzałe technologie.

--	--	--	--	--

Zadanie 17.(0 - 2 pkt.)

Zaznacz „X” te wskaźniki, które współcześnie świadczą o rozwoju gospodarczym i wysokiej pozycji Niemiec w gospodarce światowej.

1. Wysoki produkt krajowy brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca:
2. Duży udział usług w wytwarzaniu produktu krajowego brutto:
3. Wysokie miejsce w światowym wydobyciu węgla kamiennego:
4. Bardzo wysokie miejsce na świecie w wartości światowego eksportu:
5. Czołowy światowy eksporter produktów rolnych:
6. Bardzo dobry rozwój hutnictwa żelaza:

Zadanie 18.(0 - 3 pkt.)

Wpisz znak (znaki) „X” przy sąsiedzie Polski, który wyróżnia się cechami przedstawionymi w tabeli.

Cechy gospodarki i ludności	Państwo						
	Niemcy	Czechy	Słowacja	Ukraina	Białoruś	Litwa	Rosja
Największa długość autostrad							
Największe wydobycie ropy naftowej i węgla kamiennego							
Największy procentowy udział ludności pracującej w rolnictwie							
Największy procentowy udział w liczbie ludności osób po 65 roku życia							
Najniższy przyrost naturalny							

Zadanie 19.(0 - 2 pkt.)

Dobierz pełne nazwy do skrótów nazw organizacji, które zaangażowały się w walkę z głodem w Afryce. **Wpisz** obok skrótów cyfrę arabską od 1 do 4.

1. Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa
2. Fundacja Nelsona Mandeli, pomagająca dzieciom, którym powszechne ubóstwo uniemożliwia naukę w szkole
3. Światowa Organizacja Zdrowia
4. Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci

WHO

FAO

UNICEF

Zadanie 20.(0 - 3 pkt.)

Wybierz i zaznacz „ X” cztery informacje dotyczące Antarktydy.

- A. Nad obszarami stwierdzono występowanie dziury ozonowej.
- B. Wybrzeże Antarktydy, które nie jest pokryte lodem, zamieszkują Eskimosi.
- C. W Antarktydzie stwierdzono występowanie złóż gazu ziemnego, rud żelaza a także diamentów.
- D. Antoni Dobrowolski i Henryk Arctowski to pierwsi polscy polarnicy w Antarktydzie.
- E. Styczeń to miesiąc najniższych temperatur powietrza atmosferycznego i najczęstszych zamieci śnieżnych w Antarktydzie.
- F. Pierwszym zdobywcą bieguna południowego był Roald Amundsen.

Zadanie 21.(0 - 2 pkt.)

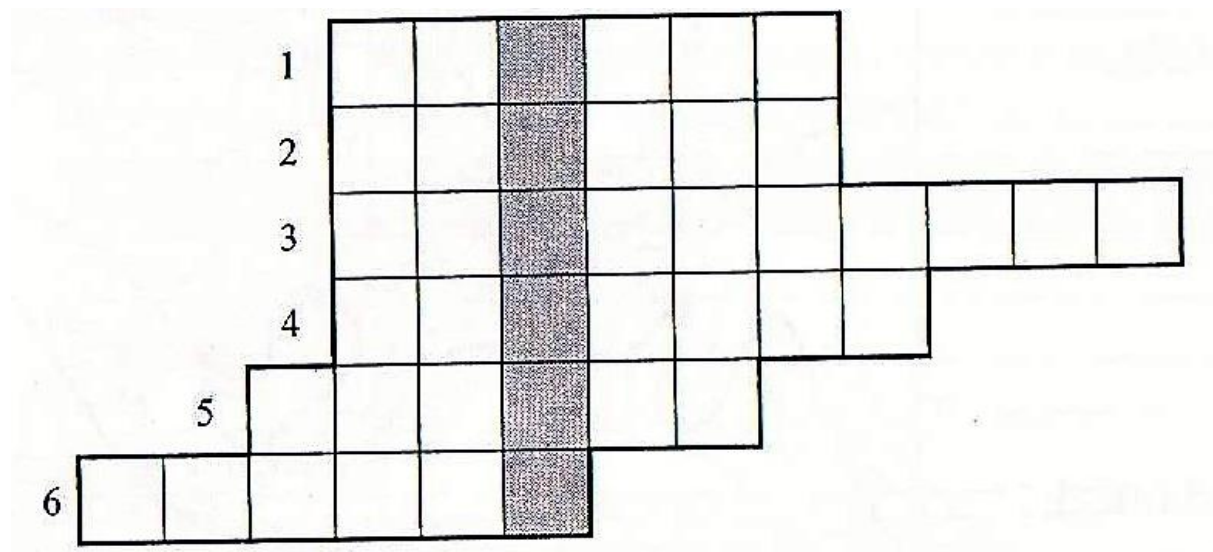
Utwórz ciąg przyczynowo - skutkowy **wpisując** w odpowiednie pola schematu cyfry określające procesy prowadzące do degradacji gleb.

1. Powstanie kwaśnych opadów.
2. Degradacja gleb.
3. Rozwój przemysłu.
4. Emisja zanieczyszczeń.

--	--	--	--

Zadanie 22. (0 - 4 pkt.)

Rozwiąż krzyżówkę i **podaj** hasło.

Hasło:

1. Czarna skała powstała w głębi Ziemi bez dostępu tlenu z uwęglania między innymi drzewiastych paproci.
2. Skała metamorficzna powstała z przeobrażenia wapieni.
3. „Scementowany” piasek.
4. Składnik każdej skały to.....
5. Skała osadowa pochodzenia organicznego, zbudowana z twardych szkieletów i muszli zwierząt morskich.
6. Skała magmowa wylewna, najczęściej koloru czarnego.